

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk: tiskarna Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 33.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

# EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širini ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Beseda, najmanj na L 1.—. Oglase sprejema inšertni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 22.

## Mirovna konferenca.

### Novi mirovni pogoji Nemiki Avstriji.

PARIZ, 20. Drugi del. Meje med Avstrijo z ene in Madžarsko ter Čehoslovaško z druge strani so bile določene tako, da omejujejo avstrijske meje ozemlje, kjer stanuje nemško prebivalstvo. Prednost je bilo ustanovljeno južno od Požuna na desnem bregu reke Donave. Majhna poprava je bila narejena v gmundski okolici. — Tretji del. V poglavju Italija so v političnih klavzulah vsebovani pogoji, po katerih preidejo v italijansko last stara avstroogrška ozemlja, ki so bila določena Italiji doslej in ki ji pripadajo na podlagi omejitev, ki se še določijo. V teh klavzulah so tudi posebni pogoji, po katerih dobe bivši avstrijski podaniki italijansko državno pripadnost, s pridržkom določeb v delu (financijske klavzule). Italijanska vlada prevzame nad železnicami in v ozemlju, priklapljenem Italiji vse pravice, ki jih je imela bivša avstroogrška država. Italijanski vojni material, ki ga je Avstrija v začetku vojne zaplenila, se mora povrtni. Končno je določeno, da Italija ni dolžna sploh nikakršne odškodnine za to, ker je vzela v svojo posest palačo »Venezia« v Rimu. 5. del. Vojaške klavzule. Število avstrijske vojske ne sme presegati 30 tisoč mož, vseviš častniki in čete po skladitvah. V treh mesecih po udeležitvi mirovne pogodbe se mora število vojske zmanjšati na zgoraj omejeno število. Obvezna vojaška služba se odpravi, a uvede se prostovoljska služba. Število častnikov in osebja višjega štaba ter posebnih oddelkov ne sme presegati ene dvestine, a število podčastnikov ne ena peticinje. Števila vse redne vojske. Vojska se bo uporabljala izključno za vzdrževanje reda v državi in za nadzorovanje na meji. Vsi ukrepi, ki so v zvezi z mobilizacijo, so prepovedani. Vsi častniki morajo biti poklicni častniki. Tisti, ki se nahajajo sedaj pod orožjem, in se še nadalje obdržijo, se morajo obvezati, da bodo služili do starosti 40 let. Tisti, ki se sprejemajo potem, se bodo morali obvezati, da bodo služili v redni vojski vsaj 20 let neprenehoma. Podčastniki in vojski se bodo morali obvezati za dobo 22 let.

Po poteku treh mesecev po udeležitvi mirovne pogodbe se omeji oboroževanje, oprema in municija po načrtu, ki se nahaja v pogodbi. Kar bo odveč, se izroči zaveznikom. Vojni material se bo izdeloval v samo eni tovarnici. Uvažanje in izvažanje municije je prepovedano. 7. del. Odškodnina. Zavezniki in pridruženici izjavljajo, da so Avstrija in njeni zavezniki odgovorni za škodo, povzročeno po vojni, toda z ozirom na slabo gospodarsko stanje Avstrije, nalagajo, da leta popravijo škodo, povzročeno civilnemu prebivalstvu in njegovemu imetju. Stopnje škode so iste, kakor v mirovni pogodbi z Nemčijo. Komisija bo ustanovila oddelke za posebna vprašanja, ki nastanejo pri udeležitvi mirovni pogodbi z Avstrijo. V tej komisiji so zastopane Zedinjene države, Anglija, Francija, Italija, Grška, Poljska, Rumunska, država SHS in Čehoslovaška. Zastopniki prvih štirih držav imajo dva glasa.

Do leta 1921. bo Avstriji naznanjena višina dolga, ki ga bo izplačevala 30 let od 1. majnika 1921. dalje. Natančnejše ukrepe ukrene komisija. V letih 1919, 1920. in prvih mesecih 1921. bo Avstrija plačevala kot odškodnino primeren znesek, ki ga določi komisija. Avstrija bo kot dokaz, da pripozna dolg, izročila komisiji za odškodnino bone, ki se bodo izplačevali v zlatu. Bani se izdajo v treh izdajah: prvi pred 1. majnikom 1. 1921., ki bo vseboval bone brez obresti, drugi bo vseboval bone, ki bodo nosili od 1. 1921. do 1. 1926. 2-5%, a po 1. 1923. 5% in k temu še 1% obresti kot amortizacijo na ves emisijski znesek, a tretji izvod bo vseboval bone na 5%; zadnja izdaja se izvrši, ko bo komisija ugotovila, da Avstrija lahko uporablja amortizacijske obresti in glavnice. Vplačilno svoto porazdelje zavezniki in pridruženici po predlogih, ki se še vnaprej določijo, in ki temelje na pravičnosti in pravici za vse. — Avstrijska vlada bo dala komisiji na razpolago vse listine, ki bi ji jih bila rabila.

Razun teh vplačevanj se Avstrija obvezuje, da povrne ukradeni in zaplenjeni denar ter vse zaplenjene ali odnesene vsakovrstne predmete in vrednosti, čim jih je mogoče identificirati.

Avstrija prizna zaveznikom pravico, da zahtevajo povrnitev vseh vsled vojne izgubljenih ali poškodovanih ladij, tonelažo za tonelazo in skupino za skupino; prepusti zaveznikom in pridruženecem vse trgovsko brodovje,

vse čolne in brodovje v gradbi, ki pripada podanikom bivše avstro-ogrške države. Te ladje se izroče tekom dveh mesecev komisiji za odškodnino kot odškodnina za tonelazo, ki so jo izgubile v vojni zavezne in pridružene vlade. Avstrija se obvezuje, da izroči komisiji brodovje vse do 20% celokupnega brodovja, ki je obstajalo dne 3. novembra 1918. Zavezne in pridružene države zahtevajo, da Avstrija pristane na to, da porabi za delomilno popravilo materialne škode v uničenih krajih vse svoje gospodarske vire. (Dalje jutri.)

### Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo izročena Rennerju.

PARIZ, 20. Načelniki izročitvi mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo izročitvi Rennerju.

PARIZ, 20. Glavni konferenčni tajnik Dutasta je odšel danes zjutraj v spremstvu Amerona v St. Germain, da priobči načelniku nemško-avstrijske delegacije Rennerju nadopolnilne klavzule mirovne pogodbe z Avstrijo. Dutasta je izročil nemški delegaciji neko število vzorcev nadopolnilne pogodbe. Temu nadopolnilu je nadodano Clemenceauovo pismo, v katerem je dan Avstrijem rok 10 dni za izročitev pripomb k mirovni pogodbi. Izročitev pogodbe se je vršila brez ceremonij.

### Iz Jugoslavije.

#### Sokolski sabor v Novem Sadu.

Nedavno se je vršil sokolski sabor v Novem Sadu. Došel je tudi vojvoda Misić kot zastopnik prestolonaslednika Aleksandra, z zastopniki vlade in poslanikom česko-slovaške republike Kalina. Na Vrhovni dan, dne 28. junija, je bila proslava Vidovega dne. Vse Sokolstvo in vsa vojaška posadka v Novem Sadu, vse častništvo in uradništvo se je udeležilo slavnostne službe božje, ki jo je opravil srbski duhovnik — dolgoleten sokolski delavec. Potem je imel slavnosti govor znani dalmatinski prvoboritelj Jurij Blankini, ki je slavil velike žrtve naroda za svojo osvoboditev. Po govoru je Sokolstvo in vojaštvo defiliralo pred zastopnikom regenta.

Nato se je pričelo slavnostno zborovanje Sokolskega sabora ob velikanski udeležbi delegatov. Udeležili so se tudi vojvoda Misić in vsi zastopniki vlade. Na pozdravni govor so odgovorili vojvoda Misić, minister Davidović, poslanik Kalina in zastopnik Rusov. Sokolstvo je odpravljal z navdušenjem. Govori bodo objavljeni v slavnostnem poročilu o Sokolskem sebnem.

Popoldne se je začelo delo v odsekih, obenem pa se je vršila javna telovadba ob ogromni udeležbi občinstva. Izdelal se je natančen načrt za organizacijo Saveza, rešila so se razna načela vprašanja, ki naj bodo merodajna za nadaljnje delo Sokolstva. Naslednjega dne so odšli telovadci v Subotico, kjer je bila javna telovadba. Dne 30. junija je bilo drugo plenarno zborovanje, kjer so bili sprejeti predlogi, sprejeti v odsekih.

Dne 1. julija se je Sokolstvo odpravljalo po ladij v Belgrad. Tu pa niso bili pripravljeni na prihod Sokolov. Zato ni bilo sprejema. Takoj po prihodu je odpraskalo Sokolstvo pred načelnik ministrstvo, da pozdravi velikega prijatelja Sokolstva, ministra Davidovića. Popoldne se je vršila javna telovadba razglašena iznenada. Vse tiste, ki so bile udeležbe ogromne. Telovadba se je obnela izvrstno in dijaštvo je nosilo na ramah načelnika Sokolskega Saveza SHS, Staneta Vidmarja.

Takoj po telovadbi je bil odhod iz Belgrada. V pristanišču se je zbralo na tisoče in tisoče ljudstva: visoko gorjo do Kalimedjana je bila glava pri glavi. Vrhili so se pozdravi za pozdravi in narodne himne so se prepevale na vseh straneh. Obiskali so Sokolstvo s cvetjem in s solzami so se Sokoli poslavljali od mesta, ki je moralo toliko pretrpeti od barbarske okupacije. Istotako prisrčno je bilo slovo onkraj Save — v Zemljo. Sedež Sokolskega Saveza se je določil v Ljubljani. Za starostjo je bil izvoljen ob velikanskem navdušenju brat dr. Oražen, za načelnika brat Stane Vidmar. Ostali odbor je izvoljen takole: 1. podstarosta dr. Miloš Popović, 2. podstarosta dr. Lazar Car, 3. tajnik dr. Riko Fux, namestnik dr. Berce, 4. tajnik Dragomir Ilić, blaginjak Bogomil Kajželj; odborniki: Engelbert Ganžl, Momir Komunović, dr. Budesavljević, Ante Malović in Fran Sušnik.

Ta sokolski sabor je bil velikanskega pomena za vse nadaljnje delo Sokolstva med Jugoslovani.

#### Cenzura v SHS odpravljena.

V državi SHS se lahko odsej navadna in prisojena pisma zalepljajo, ker je odpravljena pisemska cenzura za svo državo.

#### Ustavljen list.

Zagrebske »Narodne Novine« so pričele bano novo naredbo, s katero se ustavi izdajanje in razširjanje periodičnega časopisa »Dom in Solja«, ki ga izdaje knjigarna Štipe Radić v Zagrebu, ker njegova vsebina ogrožava javni mir in red.

#### Iz Italije.

##### Atentati z bombami na železniške proge.

RIM, 19. (»Corriere delle Puglie«.) Danes so se izvršili nekateri atentati z bombami na železniške proge. K sreči ni bilo človeških žrtev. Železniško osebje je takoj popravilo škodo. Prišli so na sled še drugim zločinskim poizkusom.

prvikrat po mojem povratku, da sem čul te sladke zvoke. Takoj sem iskal povoda, da bi ostavil sobo, kjer sem sedel z Jette, moje materjo in prijateljicami, ki so tega večera dole polpoštevili in so bile zelo živahne. Neopazeno sem sel poleg glasovne in sem se povsem prepustil dolgo pogovornemu užitku, ko sem mogel ljubki predmet vseh mojih želja gledati in poslušati nemoteno.

Dozdevalo se mi je, da je postala še bledeja in nežnejša, nego je bila poprej — kakor da je postala še vidnejša neka melanholična poteza, ki se je čisto kazala okoli nje ust. Večkrat že sem opazoval, da se je, kadar je pela, izražala in opazovala neka sanjavnost, neko bogastvo na ljubezni, česar poprej nisem opazal na nji. Vseled tega je bil užitek, kadar sem jo poslušal, po večem delu v domnevi, v katero me je postavila ljubeznipolna beseda pesnika na nje ustnicah. Često se mi je dozdevalo, kakor da so te besede, spremljene od nje lepih zvokov, namenjene naravnost meni.

Bil je lep poleten večer. Sonce je ravno zahajalo pred oknom ter je metalo svoje rdečaste žarke na pojavo, ki je bila zame najlepša

Vlada je že ukrenila potrebne ukrepe. Voditelji političnih in gospodarskih organizacij, ki so za splošno stavko, ki se je v Franciji popolnoma ponesrečila, morajo imeti pred očmi nevarnost svojega dela, ki se lahko izkoristi v zločinske namene. Oblasti bodo postopale energično in brezobzirno. Iz mnogih krajev poročajo o reakcijah ljudskih mas proti izpodbujalcem k izgredu. V obrambi svobodnega dela, v takojšnjem neizogibnem potlačanju vsakega nerada in v strogi uporabi zakona se lahko zgodi, da so prizadeti tudi tisti, ki ne nameravajo povzročiti izgredu, temveč izpodbujajo k stavljanju in demonstracijam, ki lahko postanejo v tem času nevarni za državo.

#### Splošna stavka.

GENOVA, 20. V Genovi, Laverni, Bariju, Livornu, Jakinu itd. so delavci zapustili delo. V Bariju ste vsidrani dve ladi družbe »Puglia«; prva je morala odplut v Korčulo, druga v Molfetto, toča kurjači so javili, da so oboleli. Ker se leti ne morejo nadomestiti, ne morete lažji odpluti.

V Rimu, Padovi, Bolonji, Milanu, Napolju itd. je tramvajski promet ustavljen. Izgredu ni bilo. »Stečajni« poročila, da železnice skoraj redno poslujejo. Imajo sicer tupatam velike zamude, ker nekateri uradniki niso prišli na delo.

#### Nadajanje razprave o volilni reformi v poslanski zbornici.

RIM, 18. Gambarotta je obžaloval, da kaže zbornica tako malo zanimanja za volilno reformo. Hotel je izreči nekaj pomislekov proti predloženemu načrtu; tako pa se odreka besedi.

Rosadi sprejema glasovanje za skupno listo in proporcionalni sistem; proti temu pa je, da bi se ne smelo nič izpremeniti. Naglašal je neprimernost teh sistemov na praktičnem izvajanju. Oba načrta — vladni in odsek — so slična na domnevi, ki ne obstoji — ni organiziranih strank, razen čvehi: socialistične in katoliške. Pristaji teh dveh strank bodo slepo glasovali za predloženo jim listo. Ogromna večina volilcev, ki znajo misliti s svojo glavo, bodo gledali na to, da je kandidat že vpisan v veliko stranko — postenjakov.

Neodvisni socialisti Vigna je rekel, da reforma ne odpravlja neprimernosti dosedanjega volilnega sistema. Na vsak način pa glasovanje na skupno listo ni dopustno, če ga ne spremlja proporcionalno zastopstvo.

Radikalec Alessio je predložil resolucijo, v kateri je rečeno, da predložena volilna reforma ne odgovarja političnim in socialnim interesom naroda. Z mnogih strani se naglasja, da je ta reforma potrebna in da jo dežela hoče. Govornik naglasja, da se je proporcionalni sistem najprej uporabljal v manjših državah, pripominja pa, da velika težava, ki ovira izvedbo tega kompliciranega sistema, je v velikem številu analifabetov. Nedostajna je tudi na splošno in politična kultura vodilnih razredov. Govornik sodi tudi, da v Italiji ni možno izvesti močne organizacije strank. Le dve stranki ste organizirani: socialistična in katoliška. Te se sprednji straži s programom, pretežno kritičnim in negativnim. Skrajno težko pa je organizirati tiste srednje stranke, ki so potem vladne.

#### Poročilo o preiskavi radi poloma pri Kobariču.

Turati je naglašal, kako da so nekateri listi z dežele napovedovali priobčitev poročila o preiskavi radi Kobariča in da poročilo kaže na mnoge odgovornosti. Zahteva, naj vlada priobči to poročilo na način, da bo možna temeljita razprava o njem.

Ministrski predsednik Nitti je izjavil predvsem, da nikakor ne gre za kako sporočilo. Izjavil je nadalje, da se ne pozna poročila preiskave, ki se je šele te dni izročilo vojnomu ministrstvu. Zagotovil je, da se poročilo predloži parlamentu o primeren času, da se bo mogel baviti žnjim, predem odloži svoje delovanje. Ob tej priliki obzlušje tiste neosnovane in pa več ali manje pretirane vesti, ki jih listi razširjajo glede naših odnošajev z zavezniškimi vlastmi. Te vesti, le vznemirjajo in ogrožajo duhove.

#### Cinifelli — civilni gubernator za Jul. Benečijo.

RIM, 20. Z ozirom na čl. 6 naredbi od 4. julija 1919 št. 1081, s katerim se določa, da preide funkcije vojaških gubernatorjev na zasedenem ozemlju onstran stare meje na posebne komisarje, sta bila imenovana dva komisarja in sicer za Jul. Benečijo poslanec v parlamentu Avgust Cluffelli, a za Tridant prof. Credaro.

#### Novi zastopnik ogrske vlade na Dunaju.

BASEL, 18. Z Dunaja poročajo: Ogrska sovjetska vlada je imenovala bivšega vrhovnega poveljnika vojske, Boelma, za poslanika na Dunaju, ko je Nemška Avstrija pritrdila temu imenovanju.

#### Wilson prepovedal izvoz žita.

WASHINGTON, 18. Wilson je izdal proglas, ki prepoveduje izvoz žita. Izjeme more dovoljevati le upravitelj žita.

#### „Kako se delujo — revolucije“.

Se bolje bi bilo stavljeno vprašanje tako: kako so ljudje, ki proglašajo — ne revolucije, ampak »revolucije«, pa naj že izhajajo iz ambicioznosti in užaljenega samoljubja, ali

na svetu. Nekaj teh žarkov je padalo tudi na mojega Fida (ki je še vedno ležal na istem mestu, kjer sem ga uzrl prvikrat) in so osvetljali njegove steklene oči na grozljiv način. V meni so se pojavljale najčudnejše misli. Svojo zvestobo do Jette sem nekoč primerjal s tem psom in te besede so se mi zdele sedaj proroške. Tedaj je pes živel, sedaj pa leži tu nepremično, na lični blazini, slično sliki tiste zvestobe, ki nima ne telesa ne duše, in v kar sem se obvezal brezopazno.

Maja je ravno pela romanco iz spevoigre »Ludanova jama«. Ta skladba mi je bila vedno uxor romance. Romantičnost in sanjavnost v nji ste me vsikdar čudovito presunjali. Tudi besede so tega večera napravile name globok utis. Saj tudi jaz sam sem se povrnil z »raztrganimi jadr«, da bi dospel na otok ljubezni.

Ko je odpele, sem rekel: »Izpustili ste menda nekaj. Saj je rečeno v tej romanci: »saj srce noče s sidrom pogrešati tudi svoje nade«.

Maja je prebrala po notah. »Tukaj ni tega« — je rekla potem, »je torej tu izpuščen kak stih«.

pa naj se skrivajo v ozadju drugi umazani osebni nameni.

Kdo na jugoslovanskem jugu še ni čul imena — Štipe Radić? Pisec teh vrstic ga pozna že dolgo vrsto let osebno. To vam je izredno nadarjen človek: dober govornik, ki vam besede, trditve, fraze kar stresa iz rokava. Ali glavna označba njegove osebnosti je v tem, da vedno — oponira, da je vedno drugega menja, nego stotine drugih. On ve vsikdar vse bolje, nego vsi drugi.

Naravna posledica njegovega neznoznega in nebrzdljivega temperamenta je, da izživa — če ima inteligentne in razsodne ljudi pred seboj — neprestana prekanja in spore. Če ni drugače, bi trdil tudi, da sonce sije po noči, luna pa po dnevu. Če pa ima pred seboj nerazsodne ljudi, ki nimajo umstvene podlage, da bi prav ocenjali njegove zveneče, silovite argumentacije: tedaj je v svojem elementu — demagoja v najodurnejšem pomenu te besede. Tedaj je mož, ki slavi triumfe: verujejo mu slepo in prisegajo na njegova gesla. Razvema duhove, in ljudje bi šli zanj tudi v ogenj.

Tak oduren demagoj je Štipe Radić. Ali, da je Radić samo mož političnega samoljubja, da mu je namen le ta, da bi preobrazil svet po svojih, četudi nesmiselnih in neizvedljivih nazorih — to naj bi že bilo. Odpustili bi mu in bi si mislili: tak je, kaj hočemo! Saj je marsikak tak svetnik v politični areni.

Ali v Štipe Radiću je tudi mnogo umazane osebne sebičnosti. Reči smemo, da je ta sebičnost celo glavna poteza v njegovem bistvu. Tej službi v resnici vse njegovo politično demagoštvo. To je, kar dela vso njegovo politično pojavo tako neizrečeno zoperno, odurno.

Mož je svojedobno nasamaril celo našega slovenskega Susteršiča. In to hoče menda nekaj reči. Štipe je prišel v Ljubljano, da ponudi Susteršiču politično zavezništvo. Sporazumeli so se in tedajni nekronani kralj Kranjske in diktator na polju vseslovenske oficijelne politike je menil, da mu Štipe ustanovi v Hrvatski verno podružnico.

Kmalu je prišlo za Susteršiča bridro razočaranje. Radić je potreboval — denarja, da izpopolni svojo tiskarno. Tako jim je menda govoril v Ljubljani. V resnici pa, da reši svoje podjetje pred grozečim pelomom. Dobil je nekaj tisočakov, ne vemo, ali »posojenih«, ali podarjenih. Kmalu nato pa je njegov »Dom« priobčil ljut napad na Susteršičevo stranko! Susteršičeve lepe nade glede podružnice v Hrvatski so splavale po vodi Radićevega — poštenja. In tisočaki tudi.

Tak je bil Štipe vedno. Prevrtljivost in nezanesljivost je bilo njegovo ime. Danes je govoril n. pr. v Pragi velike vseslovenske govore, jutri je zasmejoval v Hrvatski tisto vseslovanstvo in je zasramoval Srbe, svoje najbližje brate. Danes je koketiral s hrvatsko-srbsko koalicijo, ki je bila v najtesnejših stikih s tisto Prago, kjer je Radić malo popred prisegel večno zvestobo in zavezništvo, jutri je iskal stikove s starčevicanci, pojutrnjsem je imel tajne konvencije s frankovci — najhujimi sovražniki istih starčevicancev. Danes Vseslovan, jutri je vele-Hrvat in grovovnik za »Veliko Hrvatsko«, ki more biti srečna le tedaj, če ne bo v nobenih stikih z ostalimi slovanskimi plemenimi.

Prišla je katastrofa Avstro-Ogrske in Štipe je ostal — sebi zvest! Opozicionalec, rušitelj, ko so drugi gradili narodu novo bodočnost, novo državo. Z vsa nasilnostjo svojega temperamenta je propagiral idejo republike, ker so drugi sodili, da narod ni še zrel za to obliko državnega življenja. Njegovemu demagoštju je bilo uspešno, da je ustvaril svojo »kmetosko stranko«. Njegovi kmetje so upirali upore in dan na dan so letele v svet vesti o »revoluciji« na Hrvatskem, dokler niso Radiću zaprli. Odtekel so postajale vesti o »revoluciji« vedno redkejšje. »Revolucionarjem« je zmanjkalo omane, strupa. Kolikor se čuje, je preiskava ugotovila, da je bil Štipe v zvezah z raznimi sovražniki ne le jugoslovanske misli, ampak tudi naroda hrvatskega. Tako n. pr. tudi z Dunajem in Budimpešto. Našli so baje pri njem tudi drobiža iz zelo nečednega vira.

To je Štipe Radić — vodja »revolucije« na Hrvatskem!

Nedavno pa se je dogodilo nekaj, kar postavlja tega človeka in njegove slepe pristaše še le v pravo luč. Dan na dan je kričal kmetom, kako reve so, kako jih veleposestniki, grofi in latifundisti gulijo — kako da se morajo rešiti iz teh okov. Agrarna reforma je bila ena glavnih zahtev kmetijske stranke. Nedavno pa se je vršilo v Zagrebu zborovanje takozvanega »Gospodarskega društva«. In kaj se je dogodilo na tem zborovanju? Radićevi pristaši so grmeli v družbi s sovražniki agrarne reforme. Zakaj? Ker je ta ena glavnih točk v programu države SHS!! Složno z nekaterimi veleposestniki so nastopili proti temu, da bi se velike posesti odkupile in porazdelile med kmete! Ali, da razumemo prav vse to licemerstvo, je treba vedeti, da je to »Gospodarsko društvo« pretvezno tudi za agrarno reformo v duhu regentovega manifesta; vendar so hoteli, naj društvo preide v roke — nasprotnikov te reforme! Pristaši Radićeve »revolucionarne« stranke so se zložili z veleposestniki in grofovi! Hoteli so preprečiti, da bi zemlja prišla v roke tistega, za katerega je Bog ustvaril — kmeta! Nu — izdajstvo se ni posrečilo.

Ne gre torej tu le za politično in narodno izdajstvo, ampak tudi izdajstvo na interesih kmeta. Tako je demagoj Radić zmešal glave nevednim kmetom. Tak je mož, ki je delal revolucijo proti novi uredbi življenja naroda. Tako je slika tega »revolucionarja«! Želimi, da si jo ogledajo tudi italijanski krogi, ki so tako radi verili vestem in ki so menda tudi

gradili načrte na tej »revoluciji« — na svojo škodo.

## Jugoslovansko časopisje o reških dogodkih.

»Era Nuova« objavlja z Reke z datumom 18. t. m. naslednji dopis, ki ga priobčujemo dobesedno:

»Kakor se je predvidevalo, nadaljuje hrvatsko časopisje svoje krivične neresnične vesti o delovanju preiskovalne komisije. V brzojavkah od 16. t. m., pišejo vsi zagrebški listi:

»Medzavezniška komisija nadaljuje energično svoje delo. Na podlagi doslej zbrane gradiva je komisija sklenila zapor treh članov italijanskega narodnega sveta. Aretacija pa se ni izvršila in one tri člane narodnega sveta so pustili na svobodi po odredbi generala Grazzija, ki je jamčil zanje. Trupla vojakov, ki so padli tekom zadnjih dogodkov, so se danes izkopala, po nalogu komisije. Iz zdravniškega izvida je izhajalo, da jih je bilo nekoliko ubitih s puškimi kopiti, drugi pa so imeli razmesarjene vratove, dočim so bili zopet drugi zabodeni z bodali. Ta izvid je napravil velikanski vtisk na preiskovalno komisijo. Nekateri Italijani, ki so v prvi vrsti odgovorni, so takoj, ko se je izvedel izid preiskave, odpoštovali v Italijo, da si preskrbe dokaz odsotnosti. K begu jim je pripomogel general Grazziosi.

Poročevalec »Era N.« nadaljuje potem: »Ves ta kup neresnic so-jugoslovanski listi objavili že drugi dan preiskave. Doslej je resnično samo, da ni bil zaslisan nihče drug kot general Graziosi, ki je svoji zelo dolgi ustmeni izpovedbi dodal tudi obrazloženo primerno poročilo. Danes se je pričelo zaslišavanje francoskega generala Savija. Vse ostalo izhaja iz domišljije sušaskih Hrvatov, ki pač čutijo, da nimajo čiste vesti glede odgovornosti za izživanje. Zdi se, da komisija hoče izvesti strogo, izčrpno preiskavo: Italijani morejo le pridobiti. — M. Druscovich.«

V drugem reškem dopisu z datumom 17. t. m. pa pravi isti list: »Hrvatsko časopisje objavlja tendenciozne vesti iz Reke o prednjih italijanskih poizkusih, da bi si s podkupavanjem zagotovili krive izpovedbe za preiskovalno komisijo. Francoska uradna verzija o reških dogodkih, ki je prispela po nekoliko dnevnih zamudi, je neverjetno prostodušna, češ, kar pozablja da je skupina Francozov 19. junija hodila po najboljudejših reških ulicah, vzklajajoč Jugoslaviji, jugoslovanski Reki in te vzklaje spremljala s klici »smrt Italiji«, in da je neki francoski vojak trobil italijanski znak za umik. Dopisnik pravi potem, da pač ni verjetno, da bi francoski vojski svoje ljubavne spore reševali s tem, da bi žalili zavezniške barve in zastave.

## Živila aprovizacijske komisije

za teden od 21. do 26. julija 1919.

(Prešepine se št. 4 nove živilske izkaznice.)  
Koruzna moka: 50 dkg po 70 stot. kg.  
Testenine: 50 dkg po 130 ital. lir kg.  
Riž: 50 dkg po 115 ital. lir kg.  
Fizol: 30 dkg po 120 ital. lir kg.  
Leta: 30 dkg po 2 — ital. lir kg.  
Jajca: 1 kos na odmerek po 35 stotink kos.  
Kava: 10 dkg po 10 lir kg.  
Sladkor: 15 dkg po 470 lir kg.  
Cikorija: 30 dkg po 140 lir kg.  
Ekstrakt holandske kave marka Italla: 1 zavoj (60 gramov) na osebo po 35 stotink zavoj.  
Čisto oljno olje po 5 — lir liter, 20 cl.  
Kis: četrta litra po 1 — lir liter.  
Slanina: 15 dkg po 6 — lir kg.  
Losos: v posodah po okoli pol kg po 3 — lire posoda.  
Jezik: V škatljah po 45 dkg po 4 lire, 1 škatlja na izkaznico.  
Živila ki se razdelje posestnikom ubožniških izkaznic: sladkor, kava, cikorija, ekstrakt holandske kave marka Italla, mlo in kis.  
Kondenzirano mleko, sladkor: Do 4 odmerkov živilske izkaznice 1 posodica, čez 4 odmerke živilske izkaznice 2 posodici prvotnega sladkega kondenziranega mleka (marka Mercurio in marka Nutrice) po 2 — lire posodica.  
Milo: 1 kos navadnega kuhinjskega mila (10 dkg) po 14 lir. stotink kos.  
Po zahtevi, z ozirom na množino, ki se nahaja v skladišču, se dobi: alf 1 zavoj lepilnega peciva, po 60 stotink zavoj, 1 zavoj sladnih biškotov, po 85 stot. zavoj, 1 zavoj riževega zoro, po 80 stot. zavoj, 1 zavoj žitne moke, po 80 stotink zavoj, 1 zavoj hranihve moke, po 90 stotink zavoj, — ali pa 1 zavoj mekinasto moke, po 90 stot. zavoj.  
V ribji tržnici: Namočena polenovka po 252 lir. kg. Nasoljene prvotne velike sardale po 10 lir. stotink ena. Nasoljene majhne sardale po 5 lir. stotink ena.

#### Razdeljevanje petroleja.

Ta teden se razdelje samo med posestnike silovilčastih petrole



dne 21. julija, do vstevši 4. avgusta 1919. Cena 56 stotnik liter za mesto in predmestje, 60 stotnik liter za vso okolico. Izkaznice se bodo kontrolirale v ul. Cassa di Risparmio št. 13 II. nadst., do vstevši torka 5. avgusta 1919. Prodajalci petroleja se opozarjajo, da ne upoštevajo izkaznic št. 45, ki nosijo žig združbe drž. uradnikov, ker dobivajo leti petrolej v združbeni skladišču. — NBI! Morajo se pa upoštevati vse izkaznice št. 45, ki nosijo žig kake druge združbe. Prodajalci petroleja v okolici in predmestju naj pridejo, kakor po navadi, po petrolej v ul. Chiozza št. 30.

## Domače vesti.

G. Virgilij Šček, kapetan v Lokvi, ki je sedaj v bolnici v nevarni bolezni, prosi, da bi prijatelji ne obiskujejo, in se priporoča religioznim osebam v nemotu.

Splošna stavka. Ne bomo razpravljali o vprašanju, ali je bila dvojevnostna protestna stavka upravičena ali ne, ne bomo razpravljali o tem vprašanju niti danes niti pozneje, kajti dandanašnji se prekopicavajo dogodki tako hitro, da izginja danes iz spomina, kar se je zdelo včeraj še silno važno, in jutri, čez teden dni, že nihče ne bo več razmišljeval o splošni stavki, uprizorjeni v protest proti oboroženemu posredovanju entente na Madžarskem in v Rusiji. Poročila o splošni stavki v zunanem svetu, na Angleškem, Francoskem, so tako nejasna, da si ni mogoče ustvariti točne slike o stvari, in celo iz Italije so poročila tako skrbno zavita v nejasnost, da pravzaprav ne vemo ničesar. Zabeležimo naj torej edino le dejstvo, da je splošna stavka uspešna v Trstu popolnoma. Pripomniti pa je treba, da so k popolnemu uspehu stavke v Trstu Prepo-

vedenja so bila zborovanja pod milim nebom, prepovedani obhodi, prepovedana zbiranja na ulici, prepovedane celo vse zastave, izjemni rdečobelo-zeleno in pa tržaško občinsko. Ker je bilo treba celo za zborovanja v zaprtih prostorih privoljenja vojaške oblasti, se je socialnodemokratska stranka odrekla celo tudi zborovanju v zaprtih prostorih. Zato se potem ni čuditi, da je Trst kazal v nedeljo zjutraj sliko pravčatega puritanskega nedeljskega počitka. Zaprto vse, prav vse. Niti ena kavarna, niti ena gostilna, niti ena prodajalnica odprta in po ulicah ob osmih zjutraj prazno, kakor da je Trst izumrl. Da, niti straža, vojska ni bilo videti nikjer. Pozneje je življenje po ulicah nekoliko oživelo, toda zaprto je ostalo vse. Na večina javnih prostorov, gostilne, ktere niti ni bile opolne in zvečer odprte po dve uri zaradi prehrane, so večina ostale vsaj navidezno zaprte, ker so gostje prihajali skozi stranske vhode. Kakor v mestu samem, tako je tudi v bližnji okolici podivalo vse delo. Posebno se je opazil učinek stavke zvečer. Drugače ni miru do dveh, do treh zjutraj, ker se tu in kruli po ulicah vse ko teh poznih, ali bolj rečeno, zgodnjih ur, v nedeljo pa je bilo lepo tiho in mirno že v prvih večernih urah, in opolnoči se ni bilo na ulici videti skoraj nobene osebe. Ljudje so se vsaj počasi mogli na spusti, ne da bi jih motil krik in vik na ulici. Včeraj, v ponedeljek, se je slika nekoliko izpremenila, toda ne ravno veliko. Delo je v splošnem počivalo, kakor prvi dan, in šele zvečer so se odprli nekateri javni prostori, in sicer, kakor se nam zdi, pač v kavarni »Roma« (ex Nuova York) je igrala celo godba. Tudi na ulici je bilo življenje živahnejše kot prvi dan stavke. Po ul. Madonna, zlasti izpred Delavskega doma, je rami preganjalo zbirajoče se delavstvo. Bilo je tudi nekoliko aretacij tu in drugod po mestu. Vi-

Priznati pa je treba, da je vojaštvo postopalo v splošnem popolnoma nepristransko. Videli smo, kako se je okoli 20 zbrala na Carduccijevi ulici večja množica mladih ljudi z dvema italijanskima zastavama, ki so vzklikali »Viva Italia«. Vojaštvo jih je razpršilo, ne oziraje se na njihovo patriotsko vzklikanje in italijanske zastave. Enako je ravno vojaštvo tudi na drugih krajih mesta. Pozneje zvečer je bilo po mestu popolnoma mirno. Električne luči so zagorele okoli 18, a mesto oba dneva ni ostalo niti brez plina niti brez vode. V zgornji okolici se je stavka čutila prvi dan morda edino le na Opčinah, drugi dan pa skoraj čisto nič več, ker je zlasti varnostna oblast precej odločno pristavila na to, da so ljudje začeli delati. Zunan, na deželi, se ni nič zmenil za stavko. Pošta je poslovala oba dneva nemoteno in na železnici je bil obrat skoraj popolnoma reden. Izostala sta menda samo oba dunajska brzojavna, toda ne zaradi stavke tukajšnje železnice, ki ni stavkala, temveč zaradi stavke v Nemški Avstriji. Nabito je bilo vsaj na južnem kolodvoru obvestilo, da omenjena vlaka ne vozita, ker ne vozita odgovarjajoč vlaka iz Nemške Avstrije. Če torej govorimo o Trstu z najbližjo okolico, je treba priznati, da je stavka uspešna v celoti, in da ni bilo značilnejših neljubih dogodkov, izjemnih nekoliko aretacij. Koliko resnične, stvarne vrednosti pa je imela ta stavka, pa počemo ocenjevati natančneje. Naše mnenje je pač, da se zaradi te stavke ne bo obratilo v svetovnem stroju niti eno kolesce odsek niti hitre niti počasne. Resnica pa je najbrž, da je socialna demokracija s to splošno stavko hotela preiskusiti svojo moč. Koliko se ji je posrečilo to, je pač težko reči. Sama ne bo obehala resnice na veliki zvon; tisti, ki so ji nasprotni, pa bodo poizkušali zmanjševati njene uspehe pod ničlo. V ostalem pa, kakor smo rekli: čez teden dni se bo že težko kdo spominjal te splošne stavke!

Deželna vzdrževalna komisija v Trstu naznanja, da se njen urad št. 24, ki je prenesel iz ulice Torre bianca št. 18, II. nadst., v poslopje na trgu evangeličanske cerkve št. 2, IV. nadst., desno.

Gospodino, ki so sodelovale pri pustnih prireditvah CM podružnice in Matice, prosim, da vse »skanjenke«, »stamburine« in vse ostalo, izroče vratarju Nar. doma. — Josip Bizjak, plesovodja.

Aretirali so na Vrhniki župana Tršarja in občinskega tajnika Seliskarja ter ju prepeljali v Ljubljano. Oblast je prišla na sled velikim nerednostim. Podrobnosti se niso znane. Tršar je bil na glasu kot eden najvernejših pristavev dr. Susteršiča.

Italijani zasedli Ljubljano! Tekom včerajšnjega dne se je hipoma, raznesla po vsem Trstu vest, da je italijansko vojaštvo zasedlo Ljubljano in prodrlo celo še kakih 15 kilometrov dalje od Ljubljane proti vzhodu, menda do Laz. Za vzrok zasedbe je vsak, kdor je trozil to vest po mestu, navedel kaj drugega. Posebno pa sta se trosili dve vesti. Prva pravi, da so v Ljubljani Jugoslovani napadli Italijane vsled česar da so udarile cele avtomobilske kolone italijanskega vojaštva na Ljubljano; druga pa trdi, da so Jugoslovani zasedli Reko, v povračilo za to pa Italijani Ljubljano. Mi, slimo, da nam ni treba šele poudarjati, da so vse te vesti naravnost izmišljene.

kakor ga je očitno vodja italijanskega odposlanstva na mirovni konferenci, minister zunanjih stvari, Tittoni, na zunanji, drugi ministri pa na znotraj,

Niti pride v Trst. Iz Rima poročajo, da ministrski predsednik Nitti nameruje skoro priti v Trst. Nov zombjevid Nemške Avstrije. V Gradcu je ravnokar izšel nov Freytagov zemljevid sestavljen na podlagi novjših ugotovitev mej za Nemško Avstrijo. Po tem zemljevidu spada Celovec pod Jugoslavijo, Beljak pod Italijo, istotako južno Tirolsko in Predeljsko okrožje, Spilje pod Nemško Avstrijo. Pač pa so nam prisodili Radgono in proti Mariboru skoro vso občino št. II.

Čitalnica pri Sv. Jakobu je po dolgem odmoru zopet oživela k življenju. V nedeljo, 27. julija, priredi v dvorani »Konsumnega društva« pri Sv. Jakobu veselico z bogatim sporedom. Pri prireditvi sodelujejo poleg čitalniškega osebja tudi mandolinstična skupina »Viktor Parma«. Po sporedi prosta zabava, ples itd. Čisti dohodek prireditve je namenjen zbiranju v dobrodelne namene. Zato se v očigled temu upa, da se odzove v nedeljo ves naš Sv. Jakob vabilu na to prireditvi.

Kje je bivši gorški deželni glavar dr. Faidutti? Nihče ne ve zanj. Včasih je bil Faidutti povsod: danes v Gorici na petih sejah, jutri na Dunaju, pojutrišnjem v Trstu, četrty dan v Gradcu, peti na zborovanju v Furlaniji, šesti v avdienci pri Kardinu na Dunaju itd. itd. Sedaj ga pa ni nikjer in nihče ne ve zanj. Vemo samo to, da so ga Italijani kmalu potem, ko so zopet prišli v Gorico, odstavili kot gorškega prosta. Morda je skrit v kakem samostanu. Kdor kaj ve, naj pove!

Grad »Raim« pri Grabstanju (»Edinost« št. 192) je v resnici pri Grabstanju in se imenuje »Na bregu« ali pa tudi »Krištofov grad« in stoji ob velikoviti cesti onran Krke. Bil je nekdanja lastnina »glasoviti« Metnizev. Umrl celovški župan, dr. Gustav Metnitz, največji slovenščero Gorotana, se je tam rodil. Sedaj je ta grad last viteza Feliksa Gutmanstala, čigar stric je znan baron Gutmanstal na Kranjskem. Feliks sem se jaz slovenski počel ali fant ni bil vzrajen. Bil je namreč eden največjih »don Juanov« koroskega plemstva. Zadržal leta prež vojno se je udinjal čisto vsesenski stranki. V vojno je šel kot stotnik k avtomobilistom, in je uganjal nečuvne sirovosti v Srbiji in Slavoniji. Če bi ga Srbi dobili, bi mu morali »vračati«. Ko so Nemci zasnovali napad na jugoslovansko črto na Koroskem, je bil ta Feliks eden največjih huščev. Ko so lanijsko leto v St. Andružu v Labudski dolini zajeli nekaj Srbov in jih gnali mimo Krištofovega grada, jih je dal Gutmanstal pobijati. Pri poboji v Grabstanju sta bila povzročitelja ta Gutmanstal in knez Rosenberg. Janko Maierhofer.

Kdo ve kaj o Ivanu Škamperlu, c. in kr. I. R. 97, 13. stotnika, vojnem ujetniku v Anlioti, gub. turkustanski, v azijski Rusiji, naj blagovolijo sporočiti družini Škamperlu, Trst, Greta Serbatolo 49.

Občni zbor ženske podružnice bo v soboto, 26. t. m., ob 1730 v Slovanski Čitalnici.

Tatvina na debelo. Včeraj so ugotovili na južni postaji, da je bilo ukradeno iz nekega vagona, ki je prišel iz Milana, za 30.000 lir blaga za obleke. Škodo trpi železniška uprava. Ni znano, če je bilo blago ukradeno v Trstu ali pa med potjo.

Tatovi v skladišču. Čeravno je bila te dni splošna stavka, so nekateri »neznanci« vendar delali. Delali so sicer na skrivaj, toda G. Fischer, ki ima skladišče blaga za obleke v ul. Milano 33, je vendar zapazil, sicer ne »delavcev«, temveč njihovo delo: odnesli so namreč iz njegovega skladišča za 6000 lir blaga.

## Ženski vesnik.

Draga!

Zadnjiš si mi pisala: »Ako se strinjaš s temi mojimi nazori, Ti bom pisala še ter bodeve razpravljali, kako je treba delati in se truditi v blagor bližnjega in naroda.«

Zdravstvuj, ter se oglasi v kratkem Tvoji stari znanici.

Evo me! Ali danes ne bodeve razpravljali o nazorih: to vprašanje prepustite poznejšim časom. Časi so zelo resni in se je treba tudi resno oprijeti dela.

V tem ko se resni, trezni in pametni ljudje trudijo in si belijo glave, kako odpraviti toliko bedi, draginji in siromaštvu, pa naša mladina pleše, pleše in pleše! Pleše in pleše! Prireja plesove nečeljo za nedeljo ter zapravlja zdravje in denar. Z obupnim srcem sem opazovala to vrvenje v pogubo; ali zadnje dni je prikipelo moje ogorčenje do vrhunca.

Ženica iz okolice, katera je imela več sinov na bojišču ter so se ji, hvala Bogu, vrnili vsi živi domov, mi je tožila, da mladina v njeni vasi prireja vsako nedeljo ples.

»Veste gospa!« mi je rekla ženica, »tudi moj mali Ivan hoče na ples ter hoče, da mu dam denarja, da pojde danes plesat.«

»Vaš Ivan!« vzkliknem; »Saj je vendar še otrok! Koliko let ima?« reče ženica.

»Sirišnjast let ima!« reče ženica.

»Pa ga pustite na ples? Sirišnjastletnega otroka pustite plesati in popivati! pravim. Zakaj ne ubranite tega?«

»Ne morem mu ubraniti!« se brani ženica.

»Ne morete ubraniti Sirišnjastletnemu oroku? Je li to mogoče?«

»Oh, gospa! Vi ne veste, kako je mladina podivjala. Vsi dečki njegove starosti že plešejo. Pustiti moram tudi njemu, da gre. Nagaja mi pri delu na polju. Noče mi delati, ako mu ne dovolim.«

»Primitve ga trdi!« rečem ženici. »Ako beseda ne zaleže, ga kaznujete!«

Ženica se bržko nasmehne.

»Tako, pravite! kaznujem naj ga! Ako mu zažugam, vžigam pest, da bi me udaril.«

Ostrmela sem. Sirišnjastletni otrok žuga lastni materi! Moj Bog, moj Bog! Oh ti vojna pošast, kaj si napravila iz naše dobre, ubogljive in pridne mladine!

Zadrženo sem gledala ubogo mater, katera je nehala biti mati Sirišnjastletnemu otroku, der je postala njegova sužnja. Zasmilila se mi je. Ženica je opazila moje ogorčenje, ter mi rekla:

»Gospa, poslala vam bom Ivana s kako pretevezo. Posvarite ga!«

Jaz, tuja žena, naj svarim njeno dete, katero je nehala spoštovati lastno mater!

Res je prišel Ivanek z nekim materinim naročilom. Pogledala sem ga. Žel se mi je bolan in slab.

»Kaj si bolan, Ivan?«

»Da, mi reče. »Slabo mi je; samo pil bi, in in tekel pod cevko, ter si natočil vode, katero je spil v duško.«

»Hočeš malo kave?« ga vprašam.

»Ne, kave ne! Pil bi marsele, žganja ali vina, se odreže deček.«

»Kaj si plesal v nedeljo?« Kako da ti mati dovoli plesati? Zakaj Ti ne zabrani?«

»Zakaj bi mi mati branila? Saj plešejo vsi moje starosti. Zakaj bi tudi jaz ne plesal? Veste, imeli smo 500 čistega dobička in včeraj smo vse zapili. Pil je vsakdo, kolikor je hotel. Pila je cela vas. Pili smo kar iz vrčev. Bilo je vse pijano. Plačal sem že fantovščino in imam pravico spiti in plesati.«

Omenela sem.

Vidiš draga! Sestro! ted avstrijskega suženstva, pet let grozovite vojne! Junaško smo prenašali

vse. Imeli smo sinove v avstrijski, nemški vojski in prošle smo me slovenske matere Boga, da bi zmaga entente ter nas rešila in nam prinesla zlato svobodo. Sedaj, ko bi se morali odpočiti in se veseliti zlato svobode, se kladi po naših vseh pošten, katero nam je porodila in vžgala petletna vojna ter nam sedaj s plesom in pijančevanjem zastruplja našo mladino ter jo uničuje telesno in moralno.

Draga! Ti si učiteljica! Poverjena Ti je naša mladina. Vzgalaj jo tako, da bo sovražila take ples in pijančevanje, ko zapusti šolske klopi.

Prihodnjič Ti še potožim, kar mi teži dušo in srce. Treba je trebiti zlo ter zdraviti raka, kateri se je zajedel v živo telo našega naroda.

Vplivaj na svoje tovaršice in tovarišice, da se lotijo s prihodnjim šolskim letom resnega dela, da se reši naš naraščaj kuge, katero se ga oprilema.

Prepričana sem, da se lotite tega težkega in napornega dela: nebo vas bo blagoslovilo in narod vam bo hvaležen! — Tvoja stara

znanka.

## Borzna poročila.

Tečaj:

|                                         |        |       |
|-----------------------------------------|--------|-------|
| Jadranska banka                         | 250—   | 250   |
| Cosulich (Austroamericana)              | 610—   | 625   |
| Dalmatia (Trarobr. dr.)                 | 310—   | 320   |
| Gerothmich                              | 1600—  | 1650  |
| Lloyd                                   | 1000—  | 1050  |
| Lussino                                 | 1625—  | 1675  |
| Martinolich                             | 485—   | 495   |
| Navigazione Libera Triestina            | 1825—  | 1875  |
| Oceania                                 | 480—   | 500   |
| Premuda                                 | 670—   | 690   |
| Triepovich                              | 580—   | 595   |
| Assicurazioni Generali                  | 16500— | 16750 |
| Riunione Adriatica                      | 3000—  | 3100  |
| Ampela                                  | 465—   | 475   |
| Cement Spalato                          | 350—   | 360   |
| Cistilnica petroleja (Raff. Olii Min.)  | 1600—  | 1800  |
| Cistilnica riža (Pilatura riso)         | 370—   | 390   |
| Krka                                    | 325—   | 335   |
| Ladjedelnica v Tržiču (Cantiere)        | 320—   | 330   |
| Tržaški Tramvaj                         | 245—   | 255   |
| Tržaška tvornica oia (Oleificio Triest) | 950—   | 1000  |

## Poslano\*)

Podpisani Alojzij Bekar, šolski voditelj v Štorjah pri Sežani, izjavlja, da je doznal, govoričenice namrečjo se na hčerko g. Pavla Ziberne, bivšega župana iz Štorj št. 52, še-le iz njegovega Poslana v »Edinosti« z dne 17. t. m.

Neopravičeno je tedaj vsako namigavanje na moje osebo glede omenjenega govoričenja.

Ce bi pa še kdo sumil na moje osebo glede večkrat omenjenega govoričenja, nastopi bom sodno pot proti vsakemu.

Trst, dne 19. 7. 1919.

ALOJZIJ BEKAR.

\*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleza zakon.

## Marija Nussdorfer

je v starosti 47 let, po dolgi in mučni bolezni, previdna s svetot jstvi za umirajoče, včeraj iz dila svojo blago dušo

Zaljubljeni soprog Ivan, sinova Albert in Romeo, mati Ana vdova Svagel, sestra Ant. rija vdova Peresson in Josipina por. Berimssa (olotna) v imenu tudi ostalih sorodnikov naznanjajo to tužno vest vsem prijateljem n znancom.

Pogreb predraže pokojnice se bo vršil danes, v torek, 22. t. m., ob 10 iz mrtvašnice mestne bolnišnice.

TRST, 22. julija 1919.

Veliko pogrebno podjetje Capellan, Corso št. 45.

## Rudolf Benko

inanci nadpaznik

po dolgi in mučni bolezni v starosti 37 let včeraj ob 7 mirno v Gospodu zasopal.

Pogreb draga pokojnika se bo vršil v sredo, 22. t. m., ob 11 zjutraj iz mrtvašnice mestne bolnišnice v cerkev s. Antona novega in potem na pokopališče.

TRST, 22. julija 1919.

Angela Benko, soproga.

Rudi in Anica, otroci.

Ivan Benko, oče. Franka Benko, mati.

## MALI OGLASI

se računalo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1.—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2.—.

ISCEM deklico, večjo slov. jezika 15—16 let staro za varstvo otrok in lahka privadna dela. Informacije: ulica Trento (ex Carradori) 18, zganjarna. 3882

14-LETNI deček, poštenih staršev želi vstopiti v trgovini jestvin. Naslov pove inseratni oddelek »Edinosti«. 3885

SIVALNI stroj Singer in štedilnik na plin se prod. Ulica delle Mure 5 II. 3886

KDOOR ima rukopis poezij »Nez. — ob. — v. se prosa, da jih nemudoma odda v ul. Acquedotto 91 II. vrata 7, da se izogne neprihkam. 3749

KUPUJEM cunje vsake vrste v vsaki množini po najvišjih cenah. Babič, Trst, ul. Molin grande št. 20. 3376

UCITELJICA izvežbana v francoščini in nemščini, pripravila za izp. Mesečno 12 lir. Acquedotto 33, IV. nadst. levo. P 711

ISCEM meblirano stanovanje ali eno-dve sobi z uporabo kuhinje. Pogodbe pod »R. M.« na lns. odd. Edinosti. 3385

GOSPOD (sac) išče kuharico. Zglastiti se: Pendi-cia di Scorcio št. 523, Villa Emilia. 3384

HIŠICE z vrtom, zemljišča velika in majhna se prodajo radi sežve. Cena 4—32.600 lir. Naslov pove ins. odd. Edinosti pod št. 3383. 3383

8 potrtim srcem naznanjamo pretužno vest, da je naš nadvse ljubljani sinček, bratec, vnuk in nečak

## MILAN

v dobi 6 let, včeraj po kratki in muketpni bolezni potolet med angelje. Pogreb draga nam ljubljena se bo vršil jutri, 22. t. m., ob 18 iz hiše žalosti v Lonjerju na katoliško pokopališče.

LONJER, 21. julija 1919.

Mihael Čok, oče. Marija roj. Čerkvanj, mati. Dorček, bratec. Josip Čerkvenič, stari oče. Marja vdova Čok, stara mati, tete in strici.

## Razpis natečaja.

Z ozirom na bližnjo preureditev deželni uradov v Gorici se zasedejo razna uradniška mesta.

K deželnemu tajništvu se sprejmejo uradniki s pravnimi študijami, k deželnemu stavbinskemu uradu pa inženirji in več pomožnih moči, za deželni kmetijski urad in za deželno kmetijsko šolo se iščejo istotako kmetijski strokovnjaki z višješolsko izobrazbo in pomožne moči.

Kdor misli potegovati se za katero izmed navedenih mest, ima predložiti podpisnemu komisarijatu do 5. avgusta prošnjo, opremljeno z listinami, iz kojih bodi razvidna starost, dovršene študije, domovinstvo, npravo in politično vedenje.

Pogoji sprejema se določijo posamezno,

Kr. komisarijat za samoupravne zadeve dežele Goriško-Gradišanske.

Kr. komisar:  
Dr. PETTARIN.

Modistka **MARIJA SLANOVIC** v Gorici se je preselila iz ul. Seminario 4 v ulico sv. Antona št. 13, I. nadstropje in se priporoča za nadaljno naklonjenost.

**Kovaška delavnica**  
**Andrej Puric, Trst, ul. Medin 6**  
Prevzema vsako delo kovaške stroke. Ima na prodaj več štedilnikov. Prevzema naročbe po meri. — Priporoča se slav. občinstvu.

**HERMANGILD TROCCA, TRST**  
ul. Barriera vecchia št. 8  
Ima veliko zlogov mrtvaških predmetov. Vendi in poročane in biserov, vezani z me feno flo, iz smetali cvetice s trakov in napis. Slike na poročanih ploščah za grobne spomenike itd. Najnižje konkurenčne cene.

**PFaff** Straj za (varje in vezanje pravi nemški uzorci Seidel & Neumann in „Sluger“ Gast & Gasser  
Trvdka ustanovljen L 1878  
**FRANCESCO BEDNAR**  
Trst, ul. Campanile 19

**UMETNI ZORJE**  
z in brez željst, zlate krone in tudi obročki  
**VILJEM TUSCHER**  
koncizionalca ZOBOTENIK  
TRST, ul. 30. oktobra (ex Caserna) 13, II.  
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

**ZALOGA UR IN ZLATARINE** na veliko izbero se vdobi pri  
**A. POVN V Trstu**  
TRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

**NAZNANILO.**  
Podpisani naznanja slav. občinstvu, da je iznova odprl trgovino mrtvaških predmetov, krst itd. po primernih cenah. Točna postrežba  
Se priporoča vdani  
**JOSIP MERZEK**  
Opčine št. 170, Sežanska cesta.

**Ljubljanska kreditna banka**  
Podružnica v Trstu.  
Centrala v Ljubljani.  
Podružnice: Celje, Celovec, Gorca, Sarajevo, Split.  
Dolmška glavica: K 15.000.000.—  
Rezervni zaklad: K 3.600.000.—

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice proti 3 1/2% obrestovanju na žiro-račune proti 3% obrestovanju. Za na odpoved vezane vloge plača obresti po dogovoru. Izvršuj borzne nalge in daje v najem varnostne celice.

Tel. št. 5 18. Blagajna je odprta od 9-13.

**Fotografični atelje Daguerre**  
Trst, Corso štev. 39.  
Razglednice v platini. Specialiteta: slike v barvah, fotografizir. Gabine, viziti, povečanja, reprodukcije vsake vrste. Elektr. razsvetljava.

Obiskujte dob o preskrbljeno trgovino  
**MANUFAKTURNEGA BLAGA**  
tvrdke O. N. Ravallo v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13 (obala cerkve sv. Antona novaja)  
Vsak dan novi prihodi.

**JOSIP STRUCKEL**  
Trst, vogal Via Nuova-S. Caterina.  
Vsi ka izbira vsakov